

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadržni dom — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.— V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 82.

Sobota, 14. oktobra 1933.

Leto VIII.

Povsod borba reakcije proti delavstvu.

»Arbeiter - Zeitung« ustavljena za mesec dni. — Tako vladajo klerikalci proti delavstvu.

Kancler dr. Dollfuss se bori proti Hitlerju. Prav pridno pa posnema »zlate« Hitlerjeve nauke, kako se je treba boriti proti delavstvu, ali kakor pravijo, proti marksizmu, ki zahteva za delavce in nameščence samo enakopravnost v človeški družbi. Iz tega razloga je takoj po železničarski konferenci — prepovedal »Arbeiter-Zeitung« za mesec dni. Prepovedal je predvsem kolportažo in prodajo lista.

Celo meščanske stranke, ki imajo še trohico demokratičnega duha, se vznemirjajo zaradi tega, češ, da to pač ne gre, da se najmočnejši politični stranki v državi prepove glasilo, ki lahko silno ugodno vpliva na razvoj razmer. Avstrijsko delavstvo je zaradi tega silno razburjeno in je takoj po prepovedi poslalo v uredništvo lista nad osemdeset zaupnikov, ki so zahtevali pojasnil in navodil. V mnogih obratih pa je delavstvo priredilo samovoljno dveurno protestno stavko.

Nedvomno je ukrep avstrijske vlade jako hudo izzivanje, ki je naperjeno proti delavstvu in njega pravicam. Delavstvo mora molčati, komandiral bo že kancler sam in avstrijsko plemstvo s knezom Starhembergom ter kapital. Delavci ne smejo imeti nikjer vplivne besede, čeprav imajo ogromno večino v državi.

Težko je danes reči, kaj bo rodil ta sklep avstrijske vlade. Eno pa lahko konstatiramo, to namreč, da se skoraj po vsej Evropi poslužuje reakcija istih metod. Liberalizem, klerikalizem, meščanstvo, nacionalizem itd., vse se izrablja v boju proti svobodi prepričanja zgolj z namenom, da se napravi iz svobodnih delavcev — plebejce, sužnje in pagane.

Dr. Beneš o demokraciji.

Čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš je govoril v Ženevi o manjšinskem vprašanju ter rekel o demokraciji naslednjo misel:

»Demokratični režim nudi tukaj najboljše jamstvo. Življenje manjšin je nerazdružljivo s splošno volilno pravico, z žensko volilno pravico, s koalicijskim pravom, s tiskovno svobodo itd.«

Dr. Beneš zagovarja svobodo in demokracijo, ki prihajata v poštev tako za narodne skupine in manjšine, kakor tudi za socialne plasti.
Ad audiendum!

Čehoslovaki proti fašizmu.

Čehoslovaški Sokol za demokracijo.

Nemški fašistični poslanec Henlein na Čehoslovaškem je izdal oklic za ustanovitev fašistične fronte na Čehoslovaškem.

Dne 4. t. m. je imelo vodstvo Sokola sejo, na kateri se je odločno izreklo proti vsakršnim protidemokratičnim tendencam, ki so v strogem nasprotju s sokolsko miselnostjo.

Ali smo še zdrave pameti ali ne?

Za politiko gre?

Politik je lahko toliko, kolikor ljudi, ker ima vsako delovanje in udejstvovanje gotov namen. Ta namen ali udejstvovanje lahko imenujemo politiko. Dejansko bi pa morala biti prava ona politika, ki ima namen urejevati družabne razmere vseh ljudi, to je, doseči enakopravnost človeka s človekom v družbi.

Če se pa ogledamo okoli, vidimo, da te politike ni. Edino delavstvo s svojimi socialističnimi načeli zastopa to politiko, ker vidi povsod in občuti na svoji koži ogromne družabne krivice.

Kljub tej dognani resnici pa pišejo danes nekateri listi take oslarije proti logiki, da se morajo resnemu človeku jeziti lasje. Kako je namreč mogoče, da tisti listi in osebe, ki vodijo najgršo politiko proti delavstvu pod krinko »proti marksizmu«, delavstvu očitajo politiko, dočim sami sodelujejo s politično organiziranimi skupinami in s podjetništvom, ki se po svojem današnjem razpoloženju bori politično

proti delavskim pravicam in sploh proti političnemu vplivu delavstva.

Ali ni to nezmysel? Delavstvo zahteva pravice, to je politična zahteva. Oni se pa bore proti tem zahtevam in zastopajo krivično stališče, da delavec ne sme biti svoboden in da ne sme imeti političnega vpliva, kolikor mu ga gre z ozirom na število in opravičene zahteve. To je vsekakor protidelavska politika.

Pojasniti smo morali to dejstvo, ker so razni agitatorji »narodnih« (seveda tudi klerikalni) patentirali frazo »protimarksizma«, ker mislijo, da ta laž vleče prav tako pri nas kakor v Nemčiji ali Avstriji. Če trdijo ti ljudje, da je naše gibanje politično, namreč socialistično po svetu, imajo prav. Toda ena razlika pa je: politika fašizma je protidelavska, socialistična politika je pa za delavski interes, za socialno in politično enakopravnost družbe.

V Avstriji bo skoro prekipelo.

Prepoved raznašanja »Arbeiter Zeitung« je na Dunaju izzvala velike demonstracije socialnih demokratov.

»Arbeiter Zeitung« je že dolgo časa bila podvržena poostreni preventivni cenzuri. Zadnje nedeljsko številko pa je oblast prepovedala razširjati drugače, kakor po pošti na naslove posameznih naročnikov. S tem je onemogočeno prodajati list v kolportaži, v trafikah in oddaja kavarnam za dobo enega meseca, s čemur je zadan gospodarski strani lista hud udarec. Povod temu je bil kongres avstrijskih delavskih strokovnih organizacij, ki se je vršil zadnje dni na Dunaju in kateremu so prisostvovali tudi delegati raznih drugih držav, ki so v svojih govorih zagotavljali avstrijskemu delavstvu simpatije in pomoč mednarodnega proletarijata v borbi proti fašizmu. Kot zaključek kongresa se je vršila v nedeljo v dunajskem stadionu velika proslava 30 letnice ustanovitve socialno-demokratske zveze delavskih pevskih društev, ki ji je prisostvovalo 60.000 pristašev. Na proslavi so poleg nastopov delavskih pevcev govorili tudi razni govorniki, med drugimi dunajski župan Seitz, ki je dejal, da bo dunajski proletarij

tudi nadalje zvesto stal na braniku svojih svobod, in pa tajnik strokovne internacionale, ki je zaklical navzočim: »Vi storite, kar svet od vas pričakuje, mi pa bomo storili, kar vi od nas pričakujete!« Ker je »Arbeiter Zeitung« ponatisnila te solidarnostne izjave in govore, je bila zaplenjena in kaznovana z gori omenjeno prepovedjo, delavska pevška zveza pa je bila razpuščena, češ, da je prekoračila svoj delokrog s tem, da so se na njeni proslavi vršili politični govori. Radi teh dogodkov se je dunajskega delavstva polastila silna razburjenost in v ponedeljek so se dvignile po dunajskih ulicah velike spontane demonstracije desetstosečev socialistov, ki so vzklikali proti vladi. Na več krajih je prišlo med njimi in policijo do krvavih preteпов, zlasti na Mariahilferici, kjer so demonstranti nekega stražnika dobesedno zmečkali. Precejšnje število demonstrantov je bilo aretiranih. Demonstracije so trajale vso noč. V več tovarnah so delavci vprizorili dveurni protestni štrajk.

Belo zastavo so razobesili!

Klerikalna barva je bila nekoč črna, nekaj časa tudi zelena. Krščanski socialci so imeli pri volitvah v Del. zbornico na izbiro vse barve za svojo listo in glasovnice. Izbrali so si nedolžno belo barvo. Pa nihče seveda ne bo verjel, da so nedolžni krščansko-socialni možje. Bela barva pomeni za nje nekaj čisto drugega. Ljudem, ki so že bili v vojni ali ki o vojskovanju nekaj vedo, je znano, da vojaki razobesijo belo zastavo takrat, ko vidijo, da so njihove postojanke izgubljene in da si morajo rešiti le še svoje telesno življenje, če se udajo. In tako so tudi krščanski socialci razobesili belo zastavo. Vedo, da je za nje bitka izgubljena. Olajševalna okolnost za

nje je edino-le ta, da so že pred 22. oktobrom spoznali, da morajo razobesiti belo zastavo in se udati zmagovitemu rdečemu nasprotniku.

DELAVCI IN NAMEŠČENCI, ki ste uslužbeni pri raznih »NACIONALNIH« IN »KATOLIŠKIH« PODJETJIH, vedite, da so VOLITVE V DELAVSKO ZBORNO TAJNE in da radi tega vaš »NACIONALNI« ali »KATOLIŠKI« ŠEF NE BO VEDEL, da ste glasovali rdeče. Tu ne bo izgovora, da kdo ni pravilno volil iz strahu. Kajti vsakdo lahko voli po svoji vesti in se MU NI TREBA BATI, da bi bil zato šikaniran ali odpuščen.

Med Jugoslavijo in Turčijo

se je sklenil v Ženevi pakt medsebojnega prijateljstva in nenapadanja. V to svrhu se bo turški zunanji minister na svojem povratku iz Ženeve ustavil v Beogradu, da ga podpiše.

Švico hočejo pregaziti

Publicist »Augur« poroča v »Petit Parisien« iz zanesljivih virov, da ima nemški generalni štab izdelan natančni načrt za slučaj ponovne vojne s Francijo, po katerem namerava, ker je belgijska meja danes že preveč utrjena, izvršiti svoj napad preko Švice v južne predele Francije, ki še niso utrjeni. V tem slučaju bi nemška armada čez noč pregazila Švico na liniji Basel-Schaffhausen, preden bi švicarska vlada sploh mogla organizirati kak odpor.

Novo špansko vlado

iz članov republikanskih strank meščanske sredine je sestavil Martinez Barrioz. Socijalisti je ne bodo podpirali. Nova vlada je cortex (narodno skupščino) razpustila in za 3. decembra razpisala nove volitve.

Poostrena zaščita države v Čehoslovaški

Vlada je izdala zakonsko odredbo, po kateri se bodo lahko državni uradniki kakor tudi sodniki, ki bi kakorkoli pokazali protidržavno miselnost, premeščali; v slučaju težjega prestopka tudi brez odškodnine odpuštili.

Državna konferenca avstrijskih železničarjev.

Centralno delavstvo železničarske organizacije je sklicalo na Dunaj državno konferenco železničarjev, na kateri se je razpravljalo predvsem o okrožnici generalnega direktorja Schöpferja, s katero zahteva, da morajo vsi železničarji vstopiti v klerikalno domovinsko fronto. Poslanec s. König, ki je razkrinkal italijansko tihotapstvo orožja na Ogrsko, je na konferenci s posebno resolucijo in v govoru poudaril, da železničarji, zaupniki in podružnice ne smejo prekiniti vezi s svojo organizacijo, kar je zlasti v sedanjem času nujno potrebno.

Hillquit je umrl. Iz New Yorka poročajo, da je tam v 64. letu starosti umrl predsednik ameriške socialistične stranke, ki je bila priključena II. internacionali. Moris Hillquit je bil za Debsom najmarkantnejša osebnost ameriškega socialističnega gibanja.

Popoln razkol v avstrijskem Penklubu se je te dni, kot posledica kongresa v Dubrovniku, izvršil. Afektirana Greta Urbanitzkijeva, ki se je na kongresu tolikanj zavzemala za hitlerjeve, je te dni s svojim prijateljem Schmidt Paulijem izstopila iz kluba in pod patronanco Berlina ustanovila novo sekcijo »duhovnih vojakov« Avstrije, ki naj ščiti »kulturne« tekovine nacionalne Nemčije pred napadi v inozemstvu. Na njihovem prvem sestanku so se slišali razni izpadi proti takozvani »pocestni literaturi«, (Asphaltliteratur), kakor imenujejo ti »duhovni vojaki« tretjega carstva vso socialno književnost.

DAMSKI PLAŠČI

gotovi in po meri. Največja izbira

I. PREAC

Maribor, Glavni trg števil. 13.

Jel za sestavljanje kuluk-seznamov Din 800. — Gospod Y. je prejel za sestavo seznama o izdaji gramozov iz obč. gramoznice dne 23. dec. 1931 Din 300. Od njega sestavljeni seznam pa vsebuje mnogo napak, ker so nekateri dobavni listi dvakrat vnešeni, drugi izpuščeni.

Danes se z gotove strani očita zavednim delavcem, da so protidržavni. Nadalje se skuša delavce terorizirati na naravnost nečuden način, protivno vsem zakonom, ki jamčijo državljanom svobodo odločanja in opredelitve. Mera je polna. Mi bomo predlagali uvedbo kazenskega postopanja proti vsem tistim, ki pravijo, da so dobri Jugoslovani, pa zakone gazijo.

Ormož.

Redkokdaj slišimo iz Ormoža kakšne novice. Dne 8. okt. smo imeli precej ljubljanskih gostov, po večini so bili gostilničarji. Dolgo se je govorilo o polnoštevni udeležbi, ali gostje, ki jih je bilo približno 180, so le okrog 10. ure malo pojužinali in nato še predpoldne odšli v vinograde. Kakor se govori, niso bili v Ormožu niti pri obedu, kakor se je z raznih strani preje govorilo. Ali so gostilničarji res ta dan bili zadovoljni?

Vabilo

na izredni občni zbor Stavbene, konzumne in gostilniške zadruga »Delavski dom«, r. z. z o. z. v Trbovljah, ki se bo vršil v soboto, dne 28. oktobra 1933 ob 4. uri popoldne v prostorih Delavskega doma v Trbovljah.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Preosnova § 3, 7 in 10 združenih pravil.
4. Razni nasveti.

Če ne pride ob določenem uri zadostno število članov na občni zbor, se vrši pol ure pozneje drug zbor z istim dnevnim redom, ki je sklepčen ob vsaki udeležbi (§ 14, odst. 3 zadr. pravil).

Načelstvo.

Sredi tega meseca se pripravlja velik dogodek. Na ta račun se je sprva že spilo precej vina. Pripomogli so k temu razni agitatorji, v to svrhu so se že baje delile tudi zašnice in celo kozarci so frčali; končno so se pa meščani pobotali in imamo sedaj le eno strujo, katera je z medom namazana. Kjer pa je med, grede tudi ose zraven.

Rogaška Slatina.

Volitve v Delavsko zbornico in agitacija takozvanih »narodnih«. Med delavstvom in nameščenci zdravilišča v Rog. Slatini so volitve v Delavsko zbornico dvignile mnogo prahu. Takozvani naciji delajo na vse pretege, da bi dobili tal med nami (največji pobornik za isto je nek mož, kateri bi moral biti Del. zbornici zelo hvaležen). Je pa tudi nekaj zavednih delavcev, ki pa vedo, kaj bi se jim pripetilo, če bi bili preglašni. Delavstvo Rog. Slatine ve, kdo so narodno socialistična gospoda. Zadnjih so imeli neki narodni gospodarji zaupno sejo. Ob tej priliki se je govorilo tudi o tem, da bi bilo treba v tovarno stekla, ki se nahaja v okolici Rog. Slatine, položiti bombo, da bi razrgala to žveздо (tovarna je stoođstočno marksistična organizacija). Torej čisto po hitlerjevskem vzgledu bi ti gospodje radi pobijali delavstvo. Vsi ti elementi pravijo, da bi tudi pri nas bilo treba železne roke in ricinovega olja — za delavce seveda. Slatinsko delavstvo ne bo šlo za takimi agenti, ker čita časopise in ve, kako trpi delavstvo pod nem. fašistično peto. Mi steklarji pa prosimo pristojne varnostne oblasti, da pojačijo varnostno službo okoli steklarne; pomislite vendar, koliko delavcev, žen in otrok bi bilo brez kruha, če bi se predlogi o polaganju bomb uresničili. Slatinsko delavstvo, ne boj se! Volitve so tajne, nihče ne bo videl, da si dal rdečo glasovnico celo v kuverto, plavo in belo pa priložil raztrgani in kuverto zalepil. Na dan volitev mora biti tvoj glas za rdečo listo razrednega marksističnega delavstva, za biriče kapitalizma pa niti enega glasu! Torej: Rdečo pusti celo, plavo in belo pretrgaj in vse skupaj daj v kuverto ter jo zalepi. S tem boš manifestiral in pokazal, da stojiš za trpečim delavstvom cele države.

Ribnica na Pohorju.

Ne boste nas! Nedavno tega si je neki gospod izmislil, kako bi se dalo napraviti zmedo in razprtijo v naših delavskih vrstah; kazal je okoli neke sezname, na katerih so bili napisani tudi naši sodruzi za parado, ne da bi bili za to vedeli. Ljudje pa mu niso verjeli, ker dobro vedo, da morejo neomejeno zaupati Zabovniku in vsem našim sodrugom, ki stoje za njim kot en mož. Zato tudi dotični gospod ni imel med nami nobene sreče, da bi bil iztesal svojo barko in razpel svoja jadra. V našem kraju veje popolnoma drug veter. O tem se bo gospod, ki bi se naj rajši brigal za svojo trgovino, prepričal, še preden bo solnce tretjič vzšlo.

Lepa dramska prireditelj. Nasi nadvse pridni diletanti Svobodaši so v nedeljo, dne 8. oktobra uprizorili v dvorani gostilne Grubelnik na Lehnu igrokaz v štirih delanjih »Prisega o polnočju«. Uprioritev se je lepo posrečila. Vsi igralci so rešili svoje vloge v splošno zadovoljstvo številnih posetnikov predstave. Pohvala gre gotovo tudi režiserju s. Osvaidu Josipu, ki je z uredno požrtvovalnostjo pripravil uprioritev. Njemu in igralcem čast in priznanje! Zahvaljujejo se pa delavci tudi Izbrazovalnemu društvu, ki je prepustilo »Svobodi« svoj oder za ta nastop in pa s. Medvedu Ivanu, ki je s svojo požrtvovalnostjo obvaroval našo podružnico malodane vseh izdatkov. Diletanti, le vrlo na delo! Družnost!

Jesenice.

Po našem mestu kroži glas — Čelesnik Ivan je za nas. Nasprotniki zavednih delavcev skušajo na vse načine kratiti ugled naših sodrugov, ki smo jim poverili naše zaupanje, prepričali se bodo, da je njihov napor zaman.

Vse, kar rabite za pisarne, kupujte v trgovini Ljudske tiskarne d. d., Slomškov trg 6

Koroška Bela.

Zelo zanimiv je boj proti odpadnikom našega razrednega pokreta. Mi pravimo, da so tisti, ki so jih sprejeli pod svojo streho, napravili sebi slabo uslugo. Mož našega zaupanja je s. Šoberl Virgil.

Mežica.

Dolgo let se že govori in oznanja, da kmet in delavec spadata skupaj. Sedaj se je pa pokazalo, da je res tako. Med kmečkim ljudstvom ima po navadi glavno besedo župnik, vendar pa to pot niso šle njegove ovce v en hlev. Pri nas v Mežici smo sedaj na dvoje: delavci, kmeti in obrtniki na eni strani, na drugi strani pa naciji in klerikalci. To nas čisto nič ne preseneča, ker če je treba delovno ljudstvo pritisniti k tlom, se ti bratci zmeraj najdejo (jako je tudi v Italiji, Nemčiji in Avstriji). Ker smo sedaj prav razdeljeni, se drug drugega poznamo in vemo, kako in kaj moramo delati, da bomo mi zgoraj in oni spodaj. Samo nekaj naj še povemo iz preteklega zime, ko so trgovci tranali, ker je delavstvo praznovalo: Kaj bo, še živeža ne prodamo več toliko, saj je res, da smo od njih zaslužka odvisni! Gotovi nameščenci pa so dobivali svoje potreščine iz Maribora in so pozabili na domače trgovce. Smo radovedni, ali bodo trgovci tudi pozabili na nje? Delavci se zbiramo vsi v naši organizaciji in okoli našega preizkušenega sodruga Rob. Lamprehta; mi gremo z njim in za njim!

„Prijatelj Prirode“.

Prijatelj Prirode, Maribor. V nedeljo, dne 15. oktobra, izlet na Pankracij. Odhod z vlakom ob 5.48 uri s koroškega kolodvora. Cena vožnje tja in nazaj Din 27. Izkaznice prinese s seboj.

Za šolo TIVAR obleke.

To pot prinašamo za naše male prijatelje mnogo lepih stvari.

- Dražestno Amerikan otroško obleko Din 240.—
- Trpežno mornarsko obleko Din 90.—
- Elegantno Kadet otroško obleko Din 210.—

- Prinašamo lepe in cene oblike za šolo:
- Za najmlajše: Velikost 3—4 Din 70.—, 90.—, 110.— Velikost 5—6 Din 90.—, 110.—, 130.— Velikost 7—8 Din 110.—, 130.—, 150.— Velikost 9—10 Din 130.—, 150.—, 170.— Velikost 11—12 Din 150.—, 170.—, 190.—
- Za dečke: Din 200.—, 220.—, 240.—
- Za mlade gospode: Din 190.—, 220.—, 240.—, 290.—
- Športske bluže: Din 140.—
- Blizna se začetek šolskega leta, a Vaš ljubljenec bo potreboval novo obleko. Prosimo Vas, da si, predno se odločite za nakup, ogledate naše otroške oblike. Primerjajte kakovost in cene. Ako boste pri nas nakupovali, bodete prihranili mnogo denarja in napravili Vašemu ljubljencu veliko veselje. Tudi za mlade dame prinašamo to pot nekaj: Hubertus za deklice Din 290.—
- Protli mrazu ščitijo naši dobri in topli: otroški raglani: Din 170.—, 190.—, 210.— Raglani za dečke: Din 290.—, 340.—, 390.— Eleg. Boy plašči: Din 250.—, 320.— In Baby plašči Din 230.—, 290.—
- Protli vetru, dežju in burji v jeseni ščitijo naši garantirano nepremočljivi otroški Hubertusi Din 160.—, 200.—, 240.— Hubertus za dečke Din 260.—

TIVAR OBLEKE

Jesenski modeli

vse novosti od najcenejše do najboljšie izdelave priporoča

klobučarna JAHN Maribor, Stolna ulica 2

Otvoritveno naznanilo!

Centenemu občinstvu vljudno naznanjamo ustanovitev in otvoritev Gospodarske zadruga krojaških mojstrov r. z. z o. z. v Mariboru na Trgu Svobode št. 6 katere naloge in pažnje bodo, da bodemo po svojih najboljših krojaških strokovnjakih izvrševali vsa v to stroko spadajoča dela po najnovejši modli in sicer razna oblačila po meri za gospode in dame. Zadruga je tudi upeljala špeciialno delavnico za uniforme. V zalogi bodemo imeli vedno vsakovrstno angleško, češko in domače blago razne kvalitete in izbire, kar se s tem zavezujemo točno in kulantno s solidnimi cenami ustreči vsem željam cenj. obiskovalcem naše zadruga.

Za blagohoten čimvečji obisk se priporoča zadruga uprava.

Nalagajte

svoje prihranke

v štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Slomškov trg števil. 6.

Pristopajte k zadrugi

„Delavski dom“ r. z. z o. z. v Mariboru Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost da bo član te delavske zadruga.